

Raahen kaupungin lausunto valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön: Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi (diaarinumero: VN/2215/2025)

Kaupunginhallitus 15.12.2025

832/03.01.02/2025

Valmistelijat Kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen, hallintojohtaja Matti Bergman, talousjohtaja Päivi Määttä, kehitysjohtaja Pasi Pitkänen, tekninen johtaja Jarkko Vimpari, tietohallintopäällikkö Kari Väyrynen, ja hankintapäällikkö Leena Räsänen

Valtiovarainministeriö asetti 17.1.2025 Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hankkeen toimikaudelle 17.1.2025 – 1.5.2027. Hanketta johtaa ja lainvalmistelusta vastaa valtiovarainministeriö. Tietovarannon teknisestä toteuttamisesta vastaa Valtiokonttori. Hanke on osa Hankinta-Suomi-toimenpideohjelmaa.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa oheisesta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on asetettu lukuisia julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita, jotka tähtäävät markkinoiden toimivuuden parantamiseen, julkisten hankintojen tiedolla johtamisen edistämiseen sekä julkisen talouden vahvistamiseen. Hallituksen ohjelmassa on tunnistettu tarve perustaa kansallinen hankintatietokanta, säätää julkisyhteisöjen ostolaskutiedot keskitetysti julkaistavaksi sekä parantaa kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietojen vertailukelpoisuutta. Lisäksi kansallisessa julkisten hankintojen strategiassa on asetettu tavoitteeksi Suomen edelläkävijyys hankintojen tiedolla johtamisessa ja vaikuttavuuden kehittämisessä ja Avoimen hallinnon viidennessä toimintaohjelmassa tavoitteeksi on asetettu julkisen hallinnon ostolaskudatan avaamisen edistäminen myös kunnissa ja hyvinvointialueilla.

Valtiovarainministeriö laati vuosina 2023–2024 arviomuistion hallituksen ohjelmassa esitettyjen, julkisia hankintoja ja ostoja koskevien tavoitteiden toteuttamisesta (VM 2024:63). Arviomuistiossa kuvataan laajan sidosryhmäosallistamisen ja kattavan selvitys- ja tutkimusaineiston

perusteella, millaisia lainsäädännöllisiä ja teknisiä toimenpiteitä hallitusohjelman tavoitteiden toteuttaminen, kansallisen julkisten hankintojen strategian ja Avoimen hallinnon viidennen toimintaohjelman tavoitteiden edistäminen ja eri tahojen toteuttamisessa selvityksissä ja tutkimuksissa tunnistettujen haasteiden ratkaiseminen edellyttäisi.

Tavoitteet

Hallituksen esityksen tavoitteena on perustaa kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto ja mahdollistaa julkisyhteisöjen hankinta- ja ostolaskutietojen avoin ja keskitetty julkaiseminen. Esityksen tavoitteena on tehostaa julkisia hankintoja, saavuttaa kustannussäästöjä ja parantaa julkisten varojen käytön vaikuttavuutta. Esityksellä tavoiteltava hankintatiedon parempi saatavuus, yhdisteltävyys ja vertailtavuus luo edellytyksiä vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arvioinnille sekä vahvistaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa niin yksittäisissä hankintayksiköissä kuin laajemmin julkishallinnossa.

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon tavoitteena on kerätä yhteen keskeiset julkisia hankintoja ja ostoja koskevat tiedot julkisyhteisöiltä sekä mahdollistaa tietojen yhdistäminen, vertailu ja jakelu. Tietojen keräämisessä otetaan huomioon tiedon turvallisuuteen ja liikesalaisuuksiin liittyvät erityispiirteet. Tietovarannon avulla muodostetaan tietopohja, joka kattaa keskeiset tiedot julkisen hankinnan koko elinkaaren ajalta. Näin vahvistetaan tietojohtamisen edellytyksiä kansallisesti ja hankintayksiköitasolla sekä mahdollistetaan muun muassa viranomaisten työn toteuttaminen ja kehittämistoimenpiteiden kohdentaminen.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 9.1.2026

Lausuntopalvelu.fi:n kautta. Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa erityisesti lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin.

Liitteet

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Kuntaliitto ry:n eriävä mielipide

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n eriävä mielipide

[Suomen Kuntaliiton lausunto](#)

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Raahan kaupunki antaa seuraavanlaisen lausunnon valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön: Raahan kaupunki yhtyy Suomen Kuntaliiton lausuntoon, ja haluaa korostaa, että kyseessä on kunnille uusi tehtävä, ja tehtävästä aiheutuvat pysyvät ja kertaluonteiset kulut tulee ehdottomasti korvata kunnille.

Päätös